

Werkconferentie Passend Onderwijs Almere, digitaal

Thema Meervoudig kijken naar samenwerking

Op woensdagmiddag 3 maart organiseerde Passend Onderwijs Almere voor de derde keer de jaarlijkse Werkconferentie. Niet, zoals eerdere keren, in een tot de nok toe gevulde zaal. Maar, het is ondertussen voorspelbaar, met de sprekers op locatie, de rest via ZOOM thuis en een technisch team om iedereen toch nog te verbinden.

De middag was in vieren delen gedeeld: we traptten af met een vraaggesprek tussen directeur-bestuurder Hetty Vlug en wethouder Roelie Bosch, vervolgens hield Sharon Stellaard haar lezing over de beleidstragiek van het overheidsbeleid in passend onderwijs en jeugdzorg. Ten slotte vertelde Noëlle Pameijer over Handelings Gericht SAMEN Werken en ouderbetrokkenheid. Dit onderdeel werd afgesloten met een interview met Annelies, een moeder van een zoon met extra onderwijsbehoefte en Karel, een begeleider onderwijs van Passend Onderwijs Almere.

[> Zie hier het fotofilmpje voor een sfeerimpressie van de dag](#)

Vraaggesprek Roelie Bosch en Hetty Vlug

Aan het begin van het vraaggesprek werd het volgende filmfragment getoond (kijk van 0:00-2:26); [> filmfragment](#) (minidocumentaire kansenongelijkheid; deel 2: zorg en ouderbetrokkenheid)

Aan de hand van dit fragment vertelde Roelie over haar ervaringen met ouderbetrokkenheid in coronatijd. Ze ziet een duidelijk verschil tussen de eerste lockdown en de tweede. In de eerste lockdown waren mensen vaak nog vol goede

moed. In de tweede lockdown waren veel mensen somberder. Roelie voelt dit ook bij haar eigen werk: nu ze de stad veel minder in kan is het maken van beleid veel lastiger.

Corona heeft op een bepaalde manier school een inkijkje gegeven in thuis, onder andere via raambezoeken kregen leerkrachten een inkijkje thuis en via het digitale thuisonderwijs kregen ouders vaak een beter beeld van de kwaliteit van het onderwijs en de docent en de leerhouding van hun eigen kind. De context rondom een kind is belangrijk en speelt zich voor een groot deel thuis af. De thuissituatie kan heel positief zijn, of wat minder. Het is belangrijk dat je dat weet.

Juist ook in deze situatie is ouderbetrokkenheid en goed ouderschap van enorm belang. Als gemeente probeer je het goede dat thuis gebeurt te ondersteunen, maar dat is niet altijd makkelijk. Een mooi voorbeeld van een goede samenwerking is Kansrijk VO (zie ook de [poster](#).) Hierin wordt door Aeres VMBO een contract aangegaan tussen school, ouders en leerling: als een leerling bij hen op school komt, hoort hij of zij bij hen en zorgen ze dat deze leerling binnenboord blijft en de eindstreep haalt. Ook de andere scholen

Lezing Sharon Stellaard

Sharon is bezig met het afronden van haar promotieonderzoek naar de aanhoudende beleidstragiek in passend onderwijs en jeugdzorgbeleid. De tragiek schuilt erin dat er steeds weer geprobeerd wordt om het beleid te verbeteren, maar dat steeds weer de beleidsintenties sterk verschillen van de beleidsuitkomsten en de intenties 'als een boemerang terugkomen'. Dit gold zowel voor ISO VSO (1985), Weer Samen naar School (1990), Wet op Expertisecentra ('rugzakjes')

(2003) en de wet op passend onderwijs (2014).

Belangrijk om mee te nemen is dat we sociale fenomenen bekijken door een bepaalde lens, beleid is geen natuurlijk gegeven, maar iets dat we actief doen. Normen, culturen en tijdsgeest spelen mee. Dat gold vanaf de leerplichtwet in 1901 toen de fabrieksarbeider centraal stond in de maatschappij en het onderwijs grofweg hetzelfde stramien volgt als de fabriek ('homogene serieproductie', vakken afgebakend per thema en standaardisatie van het lesprogramma), en ook later spelen

maatschappelijke tendensen steeds mee (uitbreiding van de verzorgingsstaat vanaf jaren '50, 'vermarkting' van het onderwijs in de jaren '80).

Er is bij de start van de leerplicht gekozen om leerlingen met een bepaalde ondersteuningsbehoefte (in een rolstoel, met gedragsproblemen) apart te houden van andere kinderen. In de decennia die volgen is er een hele 'industrie' om deze groep kinderen ontstaan: ontwikkeling IQ-testen, groei professionals als psychologen en orthopedagogen die deze af kunnen nemen. Dit draagt bij aan het boemerangbeleid.

Aan het einde van haar lezing komt Sharon op het punt: is er een uitweg uit deze tragiek? Realistisch gezien ziet zij het somber in: de onderwijscompetitie lijkt steeds erger te worden, er wordt gesproken van een 'bijlesgeneratie' en er komt steeds meer nadruk te liggen op diploma's en opleidingsniveau. Wel heeft ze een oproep: praat meer over basale pedagogische noties als liefde, aandacht, geduld, plezier, rust, nieuwsgierigheid en coöperatie. Ze eindigt met een praktische tip: zet bij de volgende (bestuurs)vergadering een wekker: zijn voorgenoemde begrippen na 20 minuten niet aan de orde gekomen of genoemd, dan begint de vergadering opnieuw!

Lezing Noëlle Pameijer

De lezing van Noëlle is een onderdeel van een traject Handelings Gericht Samen Werken (HSGW) in Almere. In september sprak zij op het eerste OnderwijsNetWerk van het jaar. Vanaf november 2020 tot februari 2021 heeft zij al in elk stadsdeel en voor het VO in Almere twee HSGW-werkbijeenkomsten gehouden voor onder andere IB'ers en zorgcoördinatoren en professionals uit het veld. De zaal wordt gevraagd om waar ze aan denken als ze HGSW en ouderbetrokkenheid

in één woord moeten samenvatten. De woorden die het vaakst voorbij komen zijn: liefde, samen en vertrouwen.

Deze lezing van Noëlle richt zich specifiek op HGSW en ouderbetrokkenheid. Uit veel onderzoek blijkt dat zodra ouders betrokken zijn bij het onderwijs van hun kind, dit zowel beter is voor het kind als voor de leerkracht. Je kunt thuis school ondersteunen, en andersom. Als dit lukt gaat, los van het opleidingsniveau van de ouders, het schoolsucces van het kind omhoog.

Wel is het hierbij heel belangrijk om als ouders achter de aanpak van de leraar te staan. Houd de emotie laag en steun de leerkracht en steun het kind. Anders komt het kind in een loyaliteitsconflict. Dit geldt ook voor de leerkracht, praat in bijzijn van het kind respectvol over de ouders. Een simpele opmerking als 'heeft mama dat briefje nou nog niet geschreven', kan al heel naar zijn voor een kind.

Deze onderwerpen komen ook naar voren in het nieuwe boek van Noëlle over HGW en ouderbetrokkenheid (Met plezier naar school!) over haar eigen ervaring als ouder en geschreven met een peer group van 20 andere ouders. Een belangrijk punt hierin is: we denken met elkaar mee, maar gaan niet op elkaars stoel zitten. Als een bepaalde wens niet mogelijk is, zullen we dat ook eerlijk benoemen.

Vraaggesprek Karel en Annelies

Het laatste deel van de middag bestaat uit een vraaggesprek tussen Annelies, een moeder met een zoon in de structuurgroep op de Dukdalf en Karel, een begeleider onderwijs van Passend Onderwijs Almere. Zij zijn beide tevreden over de samenwerking die gaat volgens HSGW principes. Annelies: 'ik had bij het eerste gesprek met Karel meteen het idee dat we het samen doen en dat hij begrijpt wie mijn kind is en dat het leven niet altijd maakbaar is.' Zij zijn allebei positief over de ruimte die

ze bij elkaar voelen en het realisme. Het hoeft niet meteen helemaal goed te gaan. Annelies: 'Als we samen kwetsbaar durven zijn over wat lukt, en wat niet gaat lukken, dan kom je samen verder'.

Annelies heeft ook drie take away messages. De eerste is van haar zoon, de tweede van haar dochter die op het VO zit en de derde van haarzelf:

Zoon: Stop me niet in een vakje. En als je dat toch doet, doe het dan vragenderwijs en check wat je denkt.

Dochter: "Luister naar me. Handel naar het level waar ik zit. Zeg niet: 'de gemiddelde vwo-scholier moet dit kunnen, kijk alsjeblieft naar me als uniek persoon.'"

Annelies: Waar leren we mens te zijn? Wees alsjeblieft mens! Laat alles in het licht zijn: de dingen die goed gaan en ook de dingen die minder goed gaan. Zó, in eerlijkheid en kwetsbaarheid komen we sámen verder!